

Pokyny a didaktický koncept vzdělávacího kurzu „Udržitelné stravování v mateřských školách“

Tyto pokyny poskytují návod k použití e-learningového kurzu a online portálu „Udržitelné stravování v mateřských školách“

(PDF dokument k uložení a tisku)

Obsah

1.	Informace o projektu.....	3
2.	Informace o e-learningovém kurzu a portálu „Udržitelné stravování v mateřských školách“	6
3.	Instrukce na používání e-learningové platformy.....	9
4.	Průzkum: Školní stravování v partnerských zemích.....	10
4.1.	Rakousko	12
4.2.	Bulharsko	13
4.3.	Česká republika	14
4.4.	Německo	15
4.5.	Itálie.....	16
4.6.	Slovinsko	17
4.7.	Velká Británie	18
5.	Cílové skupiny.....	20
6.	Nové výzvy dětí uprchlíků	21
7.	Praktické rady a návody	22
8.	Příklady dobré praxe.....	23

Copyright

© Copyright 2016 - 2018 the SusKinder Consortium

Všechna práva vyhrazena.

Tento dokument je licencován veřejnosti podle pravidel [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/). Tato licence vám umožňuje (jako třetí straně) Sdílet — rozmnožovat a distribuovat materiál prostřednictvím jakéhokoli média v jakémkoli formátu, Upravit — remixovat, změnit a vyjít z původního díla, pokud zdroj připsáte ve prospěch konsorcia SusKinder.

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

Podpora Evropské komise při
tvorbě této publikace
nepředstavuje souhlas s
obsahem, který odráží pouze
názory autorů, a Komise

nemůže nést odpovědnost za jakékoliv využití informací obsažených v těchto publikacích.

1. Informace o projektu

Cílem strategického partnerství je vytvořit e-learningový kurz a interaktivní online portál s názvem „Udržitelné stravování v mateřských školách“. Portál nabídne zdroje pro vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti udržitelné produkce a spotřeby potravin. Obsah kurzu bude přeložen do jazyků všech partnerů projektu a adaptován tak, aby vyhověl všem národním specifikům.

Nové požadavky na pracovníky předškolního vzdělávání

Potřeby v oblasti odborných dovedností v oblasti předškolního vzdělávání se v posledních letech ve všech zemích Evropy dramaticky vyvíjejí. Množství času, které děti v jeslích a mateřských školách tráví, se zvyšuje. V České republice dramaticky vzrostl počet soukromých i státních mateřských škol. Zvýšený počet dětí klade na pedagogy i nepedagogické pracovníky zvýšené nároky v oblasti vzdělávání i provozu. Jednou z nejdůležitějších odpovědností je oblast stravování dětí.

V mnoha evropských zemích není v oblasti formálního vzdělávání pracovníků předškolních zařízení vyžadováno povědomí o nutričních a kvalitativních stránkách stravování dětí. Cílem tohoto projektu je vytvořit vzdělávací nabídku k doplnění znalostí v oblasti udržitelné produkce a spotřeby potravin. Poté, co pracovníci předškolních zařízení získají nové znalosti v oblasti potravin a stravování, mohou je předávat nejen dětem, ale také jejich rodičům a v některých zemích také nově příchozím rodinám imigrantů.

Nové výzvy díky imigrační vlně

Nedávná imigrační vlna s sebou přinesla řadu nových výzev pro pracovníky předškolního vzdělávání. Mateřské školy tradičně nabízí místo pro setkávání rodin s malými dětmi. Mateřské školy mohou sloužit jako „komunitní centra“, nabízející ideální prostor pro setkávání a vzájemné poznávání rodin imigrantů s novým prostředím a kulturou. Aby se podařilo vhodně integrovat děti nově příchozích imigrantů do společnosti, je potřeba vzdělat pracovníky předškolních vzdělávacích institucí o stravovacích návycích, zvycích a náboženském pozadí. Projekt se na tuto oblast speciálně zaměřuje.

Očekávané výstupy a výsledky projektu

- Výstup 1 – Návod a didaktický koncept „Udržitelné stravování v mateřských školách“
- Výstup 2 – Obsah vzdělávacího kurzu
- Výstup 3 - Online portál s nabídkou vzdělávacích zdrojů v několika jazykových mutacích
- Výstup 4 – Pilotní e-learningový „Udržitelné stravování v mateřských školách“ kurz v angličtině
- Výstup 5 – Sedm verzí e-learningového kurzu „Udržitelné stravování v mateřských školách“ adaptovaných dle národních potřeb partnerů
- Výstup 6 – Hodnotící zpráva
- Informační semináře ve všech partnerských zemích
- Mezinárodní síť partnerů

Sus.Kinder
Sustainable Food In Kindergartens

EU CZ DE AT BG IT SI UK

[DOMŮ](#) [PROJEKT](#) [E-LEARNING](#) [TESTY](#) [DALŠÍ ZDROJE](#) [PARTNEŘI](#)

Projekt "Udržitelné stravování v mateřských školách"

Cílem strategického partnerství je vytvořit e-learningový kurz a interaktivní online portál s názvem „Udržitelné stravování v mateřských školách“.

Portál nabídne zdroje pro vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti udržitelné produkce a spotřeby potravin.

Obsah kurzu bude přeložen do jazyků všech partnerů projektu a adaptován tak, aby vyhověl všem národním specifikům.

E-learningový kurz bude obsahovat 5 vzdělávacích modulů s celkem 15 lekcemi na následující témata:

- Modul 1: Klíčová role pedagogů v oblasti tvorby stravovacích návyků
- Modul 2: Jak zvýšit kvalitu a udržitelnost stravování v mateřských školách
- Modul 3: Prožitková pedagogiky v přírodě
- Modul 4: Chuť jídla a mezikulturní dovednosti v oblasti jídla
- Modul 5: Jak angažovat a zapojovat rodiče

Cílové skupiny a partneři

Cílovými skupinami projektu jsou pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci mateřských škol, stejně jako pracovníci školních jídelen. Dalšími cílovými skupinami jsou vedoucí pracovníci předškolních zařízení a zástupci vzdělávacích institucí pro budoucí pedagogy v mateřských školách.

E-learningový kurz a portál „Udržitelné stravování v mateřských školách“ nabídne cílových skupinám možnost získat nové znalosti a dovednosti. Do aktivit projektu bude v každé partnerské zemi zapojeno na 250 osob.

V rámci projektu bude vytvořena evropská síť zainteresovaných organizací, tak zvaná „komunita odborníků a praktiků“ v oblasti udržitelného stravování v mateřských školách, která poskytne zpětnou vazbu k obsahu a využitelnosti e-learningového kurzu.

Strategické partnerství zahrnuje osm partnerů ze sedmi evropských zemí – Rakouska, Bulharska, České republiky, Itálie, Slovinska a Velké Británie. Partneři jsou vesměs odborníci v oblasti vzdělávání a trvalé udržitelnosti.

2. Informace o e-learningovém kurzu a portálu „Udržitelné stravování v mateřských školách“

Obsah kurzu:

Modul 1 – Klíčová role pedagogů mateřských škol při změně stravovacích návyků dětí

Tento modul poskytne pracovníkům mateřských škol nástroje k identifikaci svých rolí při vytváření kultury zdravého a udržitelného stravování v mateřské škole.

V module se dozvíte o vlivu zdravé výživy na zdraví dětí, pravidlech nákupu potravin pro školní jídelny, udržitelných a klimaticky neutrálních způsobech produkce potravin a přípravy pokrmů.

Modul 2: Jak zvýšit kvalitu a zajistit udržitelnost potravin

Zdravá strava je základem zdravého tělesného a duševního vývoje. Proto je zvláště důležité, aby děti a dospívající dostávaly všechny vhodné živiny, které tělo potřebuje. Nemoci související s nezdravou výživou a nadváha jsou bohužel stále častější i v dětství. To přináší vysoké náklady na systém zdravotního pojištění, kterým lze nicméně zabránit. Osvojení si kultury zdravého stravování je třeba chápat jako společné úsilí rodičů s mateřskými školami, aby se včas zabránilo nevhodným stravovacím návykům.

V modulu se dozvíte, jaké mají potřeby nejmenší děti, děti v mateřských a základních školách a jaké zdravotní problémy souvisejí s nezdravými stravovacími návyky. Ujasníme si, jak jsou připravovány obědy, snídaně a odpolední svačiny v kuchyni školky, a co znamená udržitelná a zdravá výživa, jak vypracovat plány s pracovníky kuchyně a jak jednat s kuchařem, který spěje ke změnám ve stravovacích plánech směrem k udržitelnosti krok za krokem.

Modul 3: Venkovní vzdělávání

Tento modul prozkoumá některé možnosti vzdělávání na školní zahradě či farmě, které jsou zaměstnancům mateřských škol k dispozici, aby mohli děti naučit, odkud pochází jídlo. Modul se bude zabývat využitím školních zahrad k rozvoji zájmu dítěte o venkovní svět. Prozkoumá praktické kroky při realizaci návštěvy farmy, a podívá se na to, jak mohou děti z návštěvy těžit.

Modul 4: Chuť jídla a mezikulturní stravovací dovednosti

Jídlo je charakteristickým způsobem, jakým se lidské bytosti dostávají do styku, vzájemně se poznávají a vyměňují si názory.

Mateřské školky jsou typickými místy, kde se setkávají rodiny s malými dětmi a kde je možné prohloubit jejich stravovací návyky, náboženské zázemí a rituály, aniž by se dětem a rodičům ublížilo.

Cílem modulu je pomoci učitelům uvědomit si, že existuje mnoho faktorů, které ovlivňují stravovací chování dítěte a jak zvýšit povědomí dětí o jejich vztahu sami se sebou a s jejich komunitou prostřednictvím sezónních festivalů.

Modul 5: Jak komunikovat a inspirovat rodiče

Dnešní moderní život vyžaduje, aby učitelé a rodiče sjednotili své úsilí v zájmu získání nejlepšího vzdělání a výchovy dětí. Systém vzdělávání se mění relativně často, je ovlivňován mnoha vnějšími faktory a může fungovat pouze tehdy, když v něj věří učitelé i rodiče. V tomto díle se mluví o způsobech rozvoje účinného partnerství mezi učiteli a rodiči, o překážkách a mostech v komunikaci a o důležitosti dosažení kulturní kompatibility.

Tento modul vám poskytne několik nápadů na spolupráci učitelů a rodičů, aby se maximalizovaly vzdělávací přínosy pro děti. Jedna část se také zabývá otázkou integrace rodin přistěhovalců do školní komunity.

3. Instrukce na používání e-learningové platformy

Projekt vytvořil e-learningový kurz a interaktivní online portál s názvem „Udržitelné stravování v mateřských školách“, který pedagogům nabídne nástroje a zdroje pro vzdělávání v oblasti udržitelného stravování.

Online portál najdete na adrese: <http://suskinder.suscooks.eu>

Portál nabízí anglickou verzi vzdělávacího kurzu „Udržitelné stravování v mateřských školách“ a šest adaptovaných verzí pro Rakousko, Bulharsko, Českou republiku, Německo, Itálii a Slovinsko.

Kurz obsahuje osnovy, definované dle požadavků EQF a NQF. Kurz se skládá z 5 modulů rozdělených do 15 vzdělávacích dílů. Každý díl obsahuje několik kapitol.

Navigace pro studenty

Studenti najdou kurz v záložce “E-learning”: <http://suskinder.suscooks.eu/cs/e-learning>

Po otevření nabídky mohou studenti přímo procházet moduly a zvolit, kterým modulem chtějí začít. Žádná registrace nebo přihlášení není nutné. Všechny moduly jsou k dispozici online i offline - moduly lze stáhnout jako dokumenty PDF pro studium offline. Pro posílení procesu učení byly pro každý modul vytvořeny zkušební otázky. Testy jsou k dispozici v samostatné položce menu nazvané testy.

Podrobnější informace a odkazy na další dokumenty týkající se témat jednotlivých modulů se student nachází v položce Zdroje.

Navigace pro administrátory

Každý učitel nebo správce má možnost používat bezpečný systém správy obsahu na adrese <http://suskinder.suscooks.eu/admin>: vytváření nových jednotek nebo kapitol, nahrávání nového obsahu, dokumentů, fotografií, videí nebo odkazů na externí webové stránky. Text lze upravovat díky standardním funkcím formátování obsahu. Díky Správci souborů jsou všechny dokumenty a fotografie snadno dostupné online a mohou být propojeny s obsahem kurzu. Systém obsahuje všechny jazykové verze kurzu a administrátoři je mohou snadno procházet.

4. Průzkum: Školní stravování v partnerských zemích

Průzkum popisuje organizaci péče o děti v předškolních zařízeních v partnerských zemích. Struktura zařízení denní péče pro děti do 7 let se mezi jednotlivými zeměmi liší. Ve většině zemí jsou k dispozici velmi flexibilní systémy denní péče. Některé děti pobývají jen pár hodin v mateřské škole a jedí snídani, kterou si přinášejí z domova, jiné někdy pobývají více než 10 hodin v dětských zařízeních a dostanou tři jídla denně (snídaně, oběd a odpolední svačinu).

Na počátku roku 2000 si evropské země uvědomily, že civilizační nemoci a nadváha mezi lidmi značně vzrostly. Světová zdravotnická organizace dokonce mluví o nadváze jako o epidemii 20. století. Více než třetina dospělých lidí na celém světě má nadváhu nebo obezitu. Ve vyspělých zemích to platí i pro každé čtvrté až páté dítě. Celkový počet všech lidí s nadváhou nebo obezitou podle nové analýzy vzrostl celosvětově z 875 milionů v roce 1980 na 2,1 miliardy.

Výskyt nadváhy v dětském věku se zvláště rychle zvyšuje. Podíl vzrostl mezi lety 1980 a 2013 o téměř 50 procent. Ve vyspělých zemích je více než 22 procent všech dívek a 24 procent chlapců s nadváhou nebo obezitou. V rozvojových zemích je podíl pouze 13%, ale také silně roste. Na Blízkém východě a severní Africe je mnoho dětí, které jsou postiženy. Zvýšení počtu dětí je pro odborníky problémem, protože nadváha a obezita zvyšují riziko vývoje kardiovaskulárních onemocnění, cukrovky, ale také rakoviny. Odborníci se obávají, že náklady na systém veřejného zdraví se kvůli této „epidemii“ značně zvýší.

Nutriční doporučení pro mateřské školy v partnerských zemích

V důsledku doporučení Světové zdravotnické organizace a zdravotnických monitorovacích systémů jednotlivých partnerských zemí všechny partnerské země tohoto projektu stanovily standardy kvality pro školní stravování v mateřské škole, které jsou uvedeny v tomto projektu - výstup č. 1.

Ale ve všech partnerských zemích jsou standardy kvality pouze doporučeními a nejsou závazná. V žádné ze zemí neexistuje instituce, která dokládá, že kvalita jídla v mateřské škole je v souladu s doporučeními.

Studie v Německu například ukazuje, že děti v německých mateřských školách stále jedí příliš málo zeleniny a příliš mnoho masa.

Pro zavádění změn potřebují zaměstnanci kuchyní mateřských škol i pedagogové více znalostí. Znalosti týkající se výživy a kvality stravování v mateřské škole se musí zvýšit, což je celkový cíl tohoto projektu a e-learningového kurzu.

Doporučení pro udržitelné stravování dětí v mateřských školách v partnerských zemích

Dnes již víme, že změna klimatu je způsobena aktivitami lidí a odborníci předpokládají, že přibližně 20 % emisí CO₂ pochází ze systému produkce, distribuce a spotřeby potravin. Ztráta biologické rozmanitosti, znečištění vody a další environmentální problémy jsou přímo spojeny s naším neudržitelným životním stylem a stravovacími návyky.

Pozitivní změny v oblasti stravování dětí v mateřských školách nabízí jedinečnou příležitost danou tím, že stravovací návyky se rozvíjejí v prvních letech života a jen velmi těžko se později mění.

Z analýzy je vidět, že v některých evropských zemích je prvek udržitelnosti již ve školním stravování zapojen. V některých částech Rakouska je například podporována kuchyně přátelská ke klimatu a je definován povinný podíl potravin z ekologických farem. V Itálii je jeden z cílů v doporučeních uveden snížení odpadů.

V e-learningovém kurzu, který je v tomto projektu vytvářen, se pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci mateřských škol dozvědí, že je rozvojem stravovacích návyků je možné vytvářet stav prospěšný pro zdraví dětí i pro naše životní prostředí.

Opět to má co do činění s přenosem znalostí. Příklady dobré praxe z partnerských zemí povedou k lepšímu pochopení výchozích bodů pro pozitivní vývoj v ostatních zemích.

4.1. Rakousko

Zřizovatelé školek

Více než polovinu institucí předškolního vzdělávání v Rakousku zřizují státní orgány (spolkové země nebo města/obce). Přibližně čtvrtinu školek zřizují církve, zbytek jsou soukromé.

Poplatky za stravování

Poplatky za docházku dítěte do mateřských škol se různí podle spolkových zemí, od bezplatných až po poměrně drahé. Poplatky jsou většinou přizpůsobené příjmům rodiny. Náklady na stravu jsou placeny navíc ke školnému. Výše poplatků za celodenní stravování je od 2,80 EUR po 3,80 EUR.

Školní stravování

Mateřské školy v Rakousku nejsou obvykle vybaveny profesionálními kuchyněmi. Jen málo z nich má vlastní kuchyně a kuchyňský personál. Většina mateřských škol a jeslí odebírá obědy od externích cateringových firem. Metody přípravy oběda se pohybují od "cook and serve" a "cook and chill"

Svačiny jsou řešeny buďto cateringovou firmou, vlastní svačinou nebo přípravou na místě pracovníky školky.

4.2. Bulharsko

Zřizovatelé

V Bulharsku zřizují jesle i mateřské školy obecní úřady.

Poplatky za stravování

V mateřských školách zřizovaných obcemi platí rodiče za celodenní stravování přibližně 0,50 – 0,75 EUR. Slevy navíc získávají rodiny s více dětmi, matky samoživitelky a rodiny s postiženými dětmi.

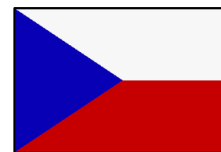
Stravování

Obecně platí, že jesle a mateřské školy nabízejí 4 jídla denně.

- Snídaně se podává od 8:30 do 9:00 a zahrnuje teplý sendvič, nudle, palačinku atd. + Ovoce nebo nápoje / mléko, čaj nebo jogurt
- Ranní ovoce - mezi snídaní a obědem a je obvykle sezónní.
- Oběd obsahuje tři chody: polévka, hlavní jídlo + příloha / salát a dezert.
- Odpolední občerstvení se podává od 15:30 do 16:00 a zahrnuje teplý sendvič, rýžový pudink, dýňový koláč, jogurt, sušenky s ovesnou kaší atd. + Ovoce nebo nápoje / mléko, čaj nebo jogurt

Většina jeslí a mateřských škol je vybavena kuchyní, kde se denně připravuje jídlo podle předem připraveného týdenního menu. Menu je umístěno na informační tabuli / oficiální webové stránce mateřské školy. V některých případech, kdy mateřská škola nemá kuchyň, mohou být pokrmy dodávány jinými mateřskými školami nebo soukromými společnostmi.

4.3. Česká republika

Zřizovatel

V České republice jsou za zřizování a provozování mateřských škol odpovědné orgány veřejné správy (obce). Většina soukromých zařízení předškolní péče jsou zřizována soukromými společnostmi nebo podnikateli nebo církevními organizacemi.

Stravování

Většina mateřských škol je vybavena profesionální kuchyní a má vlastní kuchyňský personál. Pokud je mateřská škola součástí základní školy, funguje společná kuchyně připravující pokrmy pro obě instituce. Mateřské školy bez vlastní kuchyně obvykle odebírají pokrmy od jiných školních kuchyní

nebo od soukromých zařízení školního stravování. Všechny veřejné školní kuchyně a poskytovatelé školního stravování pro veřejné školy a školky musí dodržovat Vyhlášku o školním stravování. Ve veřejných školkách není nabízena snídaně.

Poplatky

Rodiče za stravu platí podle finančních norem, stanovených Vyhláškou o školním stravování. Platba rodičů se používá k nákupu surovin pro přípravu pokrmů. Náklady na energii, vodu a veřejné služby platí obecní rozpočet; mzdy kuchařů jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Svačiny jsou denně připravovány čerstvě a jsou podávány dopoledne a odpoledne. Každé občerstvení zahrnuje jídlo a nápoj. Oběd je každý den připravený ze základních surovin, obsahuje polévku, hlavní jídlo a salát/ dezert, nápoj. Neexistují žádné národní nebo místní doporučení ohledně udržitelnosti ve veřejném stravování.

4.4. Německo

Zřizovatel

Většinu mateřských škol zřizují nejčastěji církve (66,9%), asi třetinu zřizují obce (33,1%). Také soukromé organizace nebo sdružení rodičů vede mateřské školy.

Poplatky

V každé spolkové zemi je výše poplatku za docházku do mateřské školy odlišná. V některých zemích je zdarma, v ostatních může být cena poměrně vysoká. Cena je přizpůsobována výši příjmu rodičů. U mateřských škol zřizovaných obcemi a městy je do ceny za docházku začleněna také cena za stravování.

Cena za stravování se liší podle toho, zda je dítě ve školce jen dopoledne, nebo se stravuje celý den. Ceny za stravování se pohybují od 0,45 EUR po 5,00 EUR za den. Průměrná cena za oběd je 2,42 EUR. Školní stravování nabízí valná většina mateřských škol.

4.5. Itálie

Obecné informace

Předškolní vzdělávání v Itálii nabízí dva typy škol:

- nidi di infanzia (mateřské školy pro děti ve věku od 0 do 3);
- scuoladell'infanzia (mateřské školy pro děti ve věku od 3 do 6).

Stravování

Jídelníčky v mateřských školách jsou sestavovány nutričními terapeuty (Aziendesanitarielocali) podle věku a výživových potřeb dětí.

Pokrmý nebo svačiny přinesené z domu nejsou v italských mateřských školách dovolené. Školní stravování je zajišťováno jedním ze tří způsobů:

- a. Vlastní školní vývařovna, připravující pokrmy z čerstvých surovin
- b. Externí dodavatel: pokrmy jsou připravovány v externí kuchyni dodavatele, následně dodávány do škol, ohřáty a nabízeny dětem.
- c. Vlastní kuchyně, kam jsou dodávány předpřipravené pokrmy, na místě dokončeny a nabízeny.

The menus rotate in four weeks and take account of seasonality. Menus must follow a weekly and/or monthly frequency of single food in rotation (e.g., egg once a week, ham or tuna once a month, etc.). In case of food allergies, intolerances, when legally documented by a medical certificate, special diets are prescribed.

Jídelníčky se střídají ve čtyřtýdenních cyklech a zohledňují sezónnost. V případě potravinových alergií, nesnášenlivosti, jsou-li doloženy lékařským osvědčením, je předepsána speciální dietní strava.

Obvykle jsou pokrmy připravovány ráno téhož dne, kdy mají být konzumovány. Jsou upřednostňovány nejjednodušší a nejzdravější způsob vaření, jako je napařování, vaření a pečení. Žádné smažené potraviny nejsou povoleny. Pokud jde o výběr surovin, doporučují se vysoce kvalitní potraviny, jako jsou ekologicky certifikované DOP (Protected Designation of Origin), IGP (Garantované zeměpisné označení) a STG (Zaručené sezónní speciality). Pro snídani a svačiny se upřednostňují energetické a snadno stravitelné potraviny, např. Jogurt, čerstvé ovoce, chléb, sušenky, cereálie, sušenky.

4.6. Slovinsko

Obecné informace

Většina mateřských škol je ve Slovinsku zřizována obcemi a městy, jen asi desetina je zřizována soukromými subjekty, jako jsou církve, spolky apod.

Náklady a ceny

Cena za předškolní docházku je stanovena zřizovatelem a její výše se odvíjí od výše příjmu rodiny. Obce také stanovují vyšší ceny za školní stravování: 1,77 až 2,86 EUR.

Stravování

Ve Slovinsku mají všechny mateřské školy vlastní kuchyně. V některých případech tato kuchyně připravuje jídlo i pro ostatní uživatele - většinou pro školy. Pokrmů jsou čerstvě připravené a podávány ve třídách s pomocí učitelky a jejího asistenta.

Mnoho mateřských škol organizuje prezentace svých jídelníčků a pokrmů rodičům.

Nutriční doporučení

Pracovníci kuchyně by se měli při sestavování jídelníčků řídit Národním doporučením pro zdravou výživu v mateřských školách z roku 2010, připraveným Ministerstvem zdravotnictví ve spolupráci s ministerstvem školství a některými dalšími odbornými pracovišti. Ministerstvo zdravotnictví také vydalo velmi užitečnou příručku Praktická kniha pro tvorbu jídelníčků pro mateřské školy. Od roku 2014 musí zařazovat mateřské školy a školy při přípravě pokrmů alespoň 10 % biopotravin, do roku 2024 toto číslo stoupne na 15 %.

4.7. Velká Británie

Obecné informace

Ve Velké Británii existují dva typy předškolní péče o děti - ty, které jsou registrované a ty, které nejsou registrovány. V Anglii existuje řada různých zařízení pro péči o děti, které zahrnují dětská centra, denní školky, předškolní zařízení, základní školy s předškolními třídami a registrované dětské skupiny.

Děti se mohou účastnit celodenního vyučování nebo jen několika hodin.

Stravování

Public Health England (PHE) nedávno zadalo vytvoření pravidla stravování pro předškolní děti tak, aby odrážela současné vládní nutriční doporučení pro příjem energie a sacharidů. Nabídka stravování v předškolních zařízeních proto musí tyto doporučení reflektovat. Pravidla mají napomoci zajistit klíčové národní priority v oblasti zdraví, včetně snížení výskytu dětské obezity, řešení nerovností v oblasti zdraví a zajištění co nejlepšího vstupu do života pro všechny děti,

Pokrmu podávané v předškolním stravování musí obsahovat:

- (i) Ovoce a zeleninu: ve všech formách
- (ii) Potraviny obsahující škrob: pečivo, těstoviny, nudle, rýži, brambory, sladké brambory, proso a kukuřičnou mouku.
- (iii) Maso, ryby a další zdroje nemléčných bílkovin: maso a ryby ve všech formách (čerstvé, zmrazené, konzervované nebo sušené), včetně masných nebo rybích výrobků, vejce, ořechy, luštěniny a fazole. Jiné nemléčnové zdroje bílkovin.
- iv) Mléko a mléčné výrobky: mohou zahrnovat mléko, sýr, jogurt (včetně zmrazeného jogurtu a jogurtových nápojů), sýry, mléčné koktejly a pudink.

5. Cílové skupiny

E-learningový kurz a on-line platforma "Udržitelné potraviny pro mateřské školky" jsou určeny pro cílové skupiny, jako jsou pedagogové a zaměstnanci v mateřských školách, jeslích a základních školách, ředitelům a personálním manažerům, zaměstnancům kuchyně a kuchařům a dalším zúčastněným stranám.

1. Pedagogové a zaměstnanci v mateřských školách, jeslích a základních školách

Hlavními cílovými skupinami kurzu a portálu "Udržitelné stravování v mateřských školách" jsou pedagogové a zaměstnanci v mateřských školách, jeslích a základních školách. Přenášejí získané znalosti o udržitelných a zdravých výživových a potravinářských systémech na děti a jejich rodiče. Pedagogové v mateřských školách vzdělávají děti základy výživy a podporují vývoj zdravých potravin. Rovněž se zabývají dětskými fyzickými aktivitami, které mohou zahrnovat také zahradnické a farmářské výlety. Kulturní aspekt potravin a výživy je zaměřen na integraci uprchlických rodin do evropské společnosti. Pedagogové a zaměstnanci v mateřských školách jsou nejdůležitějšími multiplikátory pro šíření znalostí a zkušeností s ostatními manažery a dalšími kolegy, zaměstnanci kuchyně a kuchaři, rodiči a dětmi.

2. Ředitelé a personalisté v mateřských školách

Další důležitou cílovou skupinou jsou ředitelé a personální ředitelka mateřských škol. Bez podpory a angažovanosti se mateřské školy a pedagogové nemohly účastnit e-learningu a další práce na udržitelném vzdělávání v oblasti výživy.

3. Pracovníci školní kuchyně, vedoucí stravování

Personál kuchyně a kuchaři v mateřských školách jsou dalšími cílovými skupinami, protože připravují jídlo pro děti. Musí spolupracovat s pedagogy, ale také s rodiči.

4. Učitelé a studenti odborných pedagogických škol

Dalšími cílovými skupinami jsou učitelé a studenti středních odborných škol, odborných vysokých škol a vysokých škol, kteří připravují pedagogy pro předškolní vzdělávání. Učitelé a studenti jsou důležitými násobiteli dlouhodobého dopadu a implementace portálu a kurzu. Poskytují zpětnou vazbu, pokud jde o přizpůsobení výsledků učení s učebními osnovy odborného vzdělávání a odborné přípravy a pro posouzení a zlepšení výstupů testováním a revizí.

5. Odpovědné osoby ve státní správě, zřizovatelé škol

Odpovědní činitelé ve veřejné správě, zejména ti odpovědní za předškolní vzdělávání a školní stravování, jsou důležití pro oblast financování a strategie. Programy mateřských škol často financuje nebo schvaluje obec. Proto je pro úspěšnou realizaci důležité informovat a integrovat zástupce veřejnosti o udržitelném přístupu.

6. Nové výzvy dětí uprchlíků

V posledních letech čelíme jedné z největších migračních vln v Evropě. V roce 2016 požádalo v Evropě více než 1 milion osob o azyl, většinou v Německu. Další země, které obdržely velký počet žadatelů o azyl, byly: Švédsko, Maďarsko, Rakousko a Norsko. Daleko největším důvodem byl konflikt v Sýrii, ale i pokračující násilí v Afghánistánu a v Iráku, zneužívání v Eritreji a chudoba v Kosovu - všechny důvody, které vedou lidi k hledání nových míst k životu.

Migranti v Evropě nejsou nic nového, Evropa je již nyní multikulturní. Je pravda, že mnoho uchazečů o azyl přišlo v krátké době a nyní se všichni musíme naučit úspěšně spolupracovat. Inteligentní cílové země vědí, že by měly uchazeče o azyl integrovat do každodenního života co nejdříve a využít jejich dovedností a znalostí. Ale vzhledem k různým kulturním podmínkám a způsobům života má tento proces určité specifika.

Imigranti musí přijmout nový životní styl a zvyky, které neznají. Nástup do nové mateřské či základní školy by mohl být stresující - jak pro rodiče, tak pro děti. Dobrou zprávou je, že děti jsou mnohem flexibilnější, než si myslíme. Každopádně pedagogové a další odborníci, kteří s touto populací pracují, mohou být velkým pomocníkem v procesu integrace.

V důsledku imigrační vlny vznikají nové výzvy také pro pracovníky mateřských škol a manažery pro integraci dětí a rodin uprchlíků. Materská škola je místem, kde se setkávají rodiny s malými dětmi a kde existuje způsob, jak je integrovat do evropské kultury prostřednictvím přímé interakce a výměny znalostí. Rodiny přistěhovalců budou potřebovat dodatečnou pomoc kvůli výzvám v oblasti jazyků a gramotnosti, dopravě, logistickým problémům v pracovním plánu a potížím s plnění požadavků na dokumentaci žadatele o azyl. Mnoho cílových zemí své profesionály vzdělává pro úspěšnou práci s imigranty a jak jim pomáhat. Pokud však chceme, aby se přistěhovalci začlenili do naší komunity, musíme jít dále - budovat s nimi vazby. Existuje mnoho způsobů, jak se spojit s rodiči přistěhovalců.

Pro začlenění rodin a dětí z jiných zemí do života mateřské školy by měly pedagogové mít základní znalosti o stravovacích návycích, náboženském zázemí a rituálech ostatních kultur. V on-line kurzu se tomuto tématu věnujeme více, s některými příklady dobré praxe, které by vám mohly představit, jak integrovat přistěhovalce do mateřské školy nebo školní komunity.

7. Praktické rady a návody

Pracovní list: Akční tým rodičů

Modul 5: Jak komunikovat a inspirovat rodiče

Akční tým rodičů

Cílová skupina: rodiče

Výstup aktivity: komunikační dovednosti

Zdroje: místnost na setkání

Náplň aktivity:

Na prvním setkání si rodiče zvolí „Radu“, tedy tři zástupce, kteří budou fungovat jako prostředník mezi rodiči a pracovníky mateřské školy. Rada rodičů následně vedení mateřské školy předkládá návrhy od všech rodičů.

Rodiče by se měli zapojit do plánování a organizování různých aktivit v rámci mateřské školy, jako například návštěvy divadla, oslavy svátků, narozenin dětí, výlety, návštěvy farem, procházky, vzdělávací akce na zahradě školky, společné oslavy a akce, dny otevřených dveří.

Rodiče by se měli setkat nejméně dvakrát ročně, aby společně diskutovali o otázkách týkajících se výchovy dětí, plánovaných událostech, problémech s opravami apod. Rodiče mohou samozřejmě komunikovat v průběhu celého roku prostřednictvím dalších setkání, e-mailem, sdílením skupiny na sociálních sítích apod.

8. Příklady dobré praxe

Semináře pro rozvoj multikulturních dovedností

Ve Slovinsku jsou tyto semináře organizovány pro rodiče, děti a pedagogy. Cílem je povzbudit je k lepšímu vztahu a vzájemnému porozumění. Na workshopech se snaží poukázat na jazykové a kulturní podobnosti a rozdíly. Aktivity mohou být organizovány pouze pro děti, nebo pro děti a rodiče.

Pokud se účastní rodiče, semináře musí být uspořádány v odpoledních hodinách a musí být včas rozeslány pozvánky. Na seminářích jsou prezentovány různé příležitosti pro rodiče a děti v místním prostředí: veřejné organizace, nevládní organizace, které nabízejí různé podpůrné sítě.

(Priročnik za izvajanje programa Uspešno vključevanje otrok priseljencev; ISA institut Ljubljana, 2015)

Příklady workshopů pro rodiče a děti

- Utužování rodin: workshopy, na kterých rodiny reprezentují svou zemi: prezentace kultury, zeměpisu, tradičních pokrmů, oslav apod. Mohou zahrnovat aktivity jako: vánoční přání, příprava jídla ...
- Škola pro maminky, kde se maminky z různých zemí a učitelé školy setkávají jednou odpoledne jednou za měsíc. Mluví o svých zemích, jedí typické jídlo, připravují jídlo nebo čaj společně. Jedná se o setkání, pomáhající matkám přistěhovalců integrovat se do společnosti a vysvětlit jim, jak funguje země.
- Cizí jazyk pro rodiče: společně s prezentací školy/mateřské školy, města, kde žijí, důležitých budov, které budou využívat v každodenním životě. Poznávají slova a výrazy, které budou používat ve školách / mateřských školách: rozvrh, internetové stránky školy / mateřské školy, jídelníček, písemná omluva o neúčasti atd.

(Priročnik za izvajanje programa Uspešno vključevanje otrok priseljencev; ISA institut Ljubljana, 2015)

Skutečně zdravá školka

Proč by se měla vaše škola zapojit do programu [Skutečně zdravá školka](#)?

Kvalitní vzdělávání pomáhá vytvářet sebevědomé a spokojené děti a mladé lidi. Jídlo tvoří základ našeho života a naší budoucnosti, musí tedy hrát ve vzdělávání dětí klíčovou roli.

Školy mají jedinečnou příležitost pomoci dětem a mladým lidem pochopit, co je opravdové jídlo, a poskytnout jim praktické životní dovednosti. Znalosti, které během výuky děti získávají o jídle, stejně tak jako jídlo, které školy nabízejí na svačiny a obědy, pomáhají vytvářet kulturu zdravého a udržitelného stravování.

Skutečně zdravá školka

Skutečně zdravé mateřské školy nabízí dětem kvalitní pokrmy a podporují a rozvíjí v dětech zdravé stravovací návyky. Vědecké důkazy potvrzují, že stravovací návyky se tvoří již v dětském věku a správná výživa hraje klíčovou roli ve zdravém růstu dítěte a jeho kognitivním vývoji. Skutečně zdravé školky také umožňují dětem pěstovat bylinky, ovoce a zeleninu na zahradě a učit se základům vaření. Rodičům pomáhá vzdělávat se v oblasti zdravé výživy dětí.

Kritéria Skutečně zdravé školky a pomoc s jejich zaváděním

Podmínky pro udělení certifikátu Skutečně zdravá školka mají tři úrovně: bronzovou, stříbrnou a zlatou. Každá úroveň obsahuje specifický soubor kritérií, která musí mateřská škola splnit. Kritéria jsou soustředěna okolo těchto čtyř pilířů či tematických okruhů:

- Angažovanost a kultura stravování
- Kvalita jídla a místo jeho původu
- Vzdělávání o jídle a stravování
- Místní společenství a spolupráce

Skutečně zdravá školka s bronzovým oceněním nabízí dětem sezónní pokrmy vyrobené minimálně ze 75 % z čerstvých surovin. Zapojuje rodiče a děti do zlepšování školního stravování a prožitku v jídelně prostřednictvím [Akční skupiny pro zdravé stravování](#). Poskytuje dětem možnost vzdělávacích aktivit v oblasti přípravy pokrmů, zahájila kroky k vytvoření školní zelenářské zahrady a organizuje pro děti návštěvu farem v okolí. Respektuje potřeby strážníků se specifickou dietou tím, že jim umožní ohřát z domu doneseného dietního pokrmu v jídelně.